

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік, аудит і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»
(назва магістерської програми)
«Обліково-аналітичне забезпечення, аудит стану та руху основних засобів
(на прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн»)»
(назва теми)

Виконавець

студентка Обліково-економічного факультету
групи 61

Літвінцова Олена Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник

к. е. н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Виробничо-господарська діяльність та фінансовий стан будь-якого підприємства чимало в чому залежать від забезпеченості основними виробничими засобами та їх використання відіграють дуже важливу роль в діяльності будь-якого підприємства. Виробничий процес в індустріальному та постіндустріальному суспільстві неможливо уявити без використання основних засобів – основи виробничих потужностей підприємства та усієї економіки в цілому

Актуальність теми. Основні засоби є одним із найголовніших елементів фінансового обліку. Вони вимагають ретельного контролю за їх синтетичним й аналітичним обліком, рухом, формуванням зносу (амортизації), проведенням ремонту, модернізації, оновлення застарілих і технічно недосконалих об'єктів основних засобів. Від ступеня забезпеченості підприємства основними засобами залежить рівень виробництва готової продукції у фізичному й вартісному вимірах.

Рентабельність споживання основних засобів залежить від організації, своєчасного одержання надійної, повної та своєчасної обліково-економічної інформації. У цьому зв'язку зростає значення та роль обліку як однієї з головних функцій управління. Однак, в останній час облік основних засобів дещо ускладнився, а більшість проблем негативно впливає на процес управління виробництвом, що призводить до зменшення ефективності використання основних засобів. Трамбування теоретичних положень та діючої практики організації обліку основних засобів в умовах трансформації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів, та тенденції гармонізації бухгалтерського обліку основних засобів та обліку для цілей оподаткування, дозволили охарактеризувати коло проблем, що гальмують процес управління виробництвом та зменшують ефективність їх використання. Безпосередньо до таких проблем можна віднести різні підходи до термінології й визначення сутності основних засобів у бухгалтерському обліку та системі оподаткування, принципи оцінки основних засобів, проблеми щодо покращення системи амортизації, підвищення інформативності первинних документів з обліку основних засобів, а також аналізу ефективності використання основних засобів і можливості її прогнозування. Усі ці проблеми є об'єктом дослідження ще з часів запровадження національних стандартів обліку в незалежній Україні та з введенням Податкового кодексу.

Питання щодо поліпшення та гармонізації обліку основних засобів розглядало багато відомих вчених та практиків в галузі бухгалтерського обліку. Особливо слід відмітити роботи таких провідних економістів, як Г. В. Власюк, С. Ф. Голова, Т. Г. Китайчук, Т. Б. Замрій, В. Ф. Палій, В. М. Бабіча, А. П. Панасенко, та інших. Наприклад, Г. В. Власюк досліджував основні проблематичні питання, щодо організації обліку основних засобів та шляхів їх вдосконалення. С. Ф. Голова розглядав сучасний стан обліку основних засобів в контексті національних та міжнародних стандартів, В. Ф. Палій вивчав облік основних засобів в контексті міжнародних стандартів, який є автором багатьох фундаментальних робіт з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності, також ним біло опубліковано понад п'ятдесят монографій та підручників. Попри великий науковий інтерес вчених та практиків, проблемні питання обліку основних засобів, залишаються невирішеними та потребують подальшого удосконалення.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні теоретичних і практичних аспектів організації обліку і аудиту основних засобів, та розробці шляхів їх поліпшення.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи поставлені такі завдання:

- Вивчення та аналіз теоретичних основ організації бухгалтерського та податкового обліку;
- розкриття основних аспектів стану обліку основних засобів в сучасних умовах;
- виявлення та розкриття особливостей організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку основних засобів підприємства;
- розробка шляхів удосконалення обліку основних засобів на підприємстві ТОВ «Альфакоста Юкрейн»;
- розгляд методичних аспектів аудиту та проведення аудиторської перевірки основних засобів на прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн»;
- виявлення проблем обліку і аудиту основних засобів та шляхи їх усунення.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є стан організації обліку, аналізу і аудиту основних засобів на досліджуваному підприємстві – ТОВ «Альфакоста Юкрейн». Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад з обліку і аудиту основних засобів підприємства.

Методи дослідження. Для виконання вищенаведених завдань, залежно від цілей та задач, використано такі методи як: індукція, дедукція, аналіз та синтез, порівняння, а також методи економічного аналізу: балансовий, статистичний, аналітичний, розрахунково-нормативний тощо. Наприклад, балансовий метод використовувався при аналізі господарських операцій, розрахунку балансу факторів в аналізі ефективності використання основних засобів, за допомогою статистичного методу було виявлено динаміку показників стану, руху та ефективності використання основних засобів. Для обробки та аналізу інформації використовувалися програми Microsoft Excel і 1С «Підприємство».

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою магістерської роботи стали законодавчі акти, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із питань обліку й аудиту основних засобів, нормативно-правові документи з питань обліку основних засобів якими регулюється бухгалтерський облік (національні стандарти, закони, накази та постанови), матеріали науково-практичних конференцій, міжнародні стандарти, монографії вітчизняних і зарубіжних економістів й дані обліку і звітності ТОВ «Альфакоста Юкрейн».

Публікації та апробації результатів дослідження. Результати дипломного дослідження впроваджено в господарську практику ТОВ «Альфакоста Юкрейн». Під час дослідження даної теми було опубліковано тезу на тему: «Проблеми обліку основних засобів та шляхи їх вирішення», в якій розглянуто проблеми оцінки основних засобів. Були розроблені рекомендації щодо підвищення ефективності обліку основних засобів, контролю та їх використання.

Дана робота складається з 91 сторінки, з яких 14 ілюстрацій, 29 таблиць та 19 додатків. Список використаних джерел складається з 51 джерела.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі було опрацьовано наукові та нормативно-правові праці вчених, які характеризують досліджувану категорію стосовно основних засобів, дозволило нам здійснити наступні висновки. По-перше було здійснено дослідження економічної категорії «основні засоби», проаналізовано наукові праці вчених, які наводять різноманітні критерії визнання щодо терміну основні засоби. Виділені ключові критерії основних засобів в основу яких покладено визначення, під яким слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації. Термін корисного використання становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік). Використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та частково переносять свою вартість на результат власної діяльності – на послугу або товар. Також було розкрито способи оцінки основних засобів. Виявлено, що основні засоби потребують оцінки тільки у двох випадках: при надходженні на підприємство та на дату балансу.

Було розглянуто класифікацію основних засобів згідно Податкового Кодексу України, та виявлено, що у податковому кодексі України важливе місце приділяється визначенню термінів амортизації, вартості яка амортизується, первісної, ліквідаційної вартості. Згідно даної класифікації, основні засоби поділяються на 16 груп, які розкривають мінімально допустимі строки амортизації (експлуатації) об'єктів та їх умови.

Досліджено надходження основних засобів на підприємство, і виявлено, що активи можуть надходити не тільки за рахунок купівлі за грошові кошти, а й шляхом обміну на інші подібні чи не подібні об'єкти основних засобів, обміну на інші активи, роботи та послуги; за рахунок внесення до статутного капіталу чи безоплатного отримання та інші.

Здійснено дослідження стосовно проблем які виникають при обліку основних засобів та шляхи їх вирішення. Основними проблемами, які було наведено є: методи нарахування амортизації, підходи, щодо віднесення активів до витрат, перехід від національних до міжнародних стандартів, виявлення первісної вартості та інші.

В другому розділі за результатами дослідження на ТОВ «Альфакоста Юкрейн» виявлено, що облік основних засобів ведеться в програмі «1С: Бухгалтерія для України» з використанням додаткових вбудованих функцій та документів які спрощують облік. Для детального обліку та контролю за об'єктами основних засобів, ведеться вбудований реєстр синтетичного, в якому відображені дані з ручного первинного обліку та програми «1С: Бухгалтерія для України».

Також, в даному розділі було розкрито інформацію, щодо документального оформлення на досліджуваному підприємстві. ТОВ «Альфакоста Юкрейн», для обліку основних засобів, використовує такі первинні документи, наприклад: ф. ОЗ-1, ф. ОЗ-3, ф. ОЗ-6, що дозволяє підвищити їх інформаційність і аналітичність. При їх

досліджені були виявлені незначні недоліки, а саме застарілість форм, особливо ОЗ-3. Дана форма ОЗ-3 «Акт списання основних засобів» потребує оновлення. Досліджено економічні категорії «амортизація», «первісна вартість», «справедлива вартість», «ліквідаційна вартість». Зокрема, амортизація – систематичне розподілення вартості об'єкта, який амортизується на протязі періоду його корисного використання.

Розглянуто інформації про активи і групи вибуття, утримувані для продажу. У Інструкції про застосування Плану рахунків № 291 вказано, що на синтетичному рахунку 28 «Товари» обліковують рух товарно-матеріальних цінностей, що надійшли на підприємство з метою їх реалізації. Ми вважаємо, що облік основних засобів, не доцільно вести на даному рахунку, тому що, дані активи купуються цілком подальшого використання підприємством, а не для продажу. Тому більш правильним, було б вести облік таких активів на рахунку 109 «Інші основні засоби».

В третьому розділі було досліджено аналіз основних засобів, який дав змогу зробити наступні висновки.

Аналіз стану та ефективності використання основних засобів, що включає аналіз обсягу, складу та структури основних засобів. Проведений аналіз засвідчив, що на ТОВ «Альфакоста Юкрейн» за 2016-2017 рр. спостерігається тенденція до збільшення на 97,5 % обсягів основних засобів. Зокрема, це спричинено надходженням таких груп як машини та обладнання та транспортні засоби на 216,1 і 1059,9 тис. грн. відповідно. А саме ці групи займають найбільшу питому вагу в структурі основних засобів ТОВ «Альфакоста Юкрейн». Дана тенденція свідчить про абсолютне і відносне збільшення активної частини основних засобів, що означає покращення структури основних засобів. Крім того, спостерігається зменшення коефіцієнту зносу на 0,26 за 2016 рік і 0,16 за 2017 рік. Як наслідок, прослідковується збільшення коефіцієнту придатності.

Розкрито зміст аудиту основних засобів, який є складовою загального аудиту фінансово-господарської діяльності господарюючих суб'єктів. Доведено, що дотримання наведених у роботі складових аудиторської перевірки дозволить аудитору вивчити порядок організації і ведення обліку основних засобів на підприємстві.

В результаті перевірки основних засобів ревізійної комісії на ТОВ «Альфакоста Юкрейн» необхідно звернути увагу на правильність відображення вартості основних засобів в обліку, контролювати відповідність об'єкта стосовно технічного паспорта при постачанні. Для визначення правильності первісної вартості об'єктів комісії необхідно вивчити записи по рахунках 15,10 та 63 та провести зустрічну перевірку цих записів та даних у постачальників (що в господарстві не практикується). Варто при проведенні ревізії основних засобів застосовувати всі прийоми фактичного і документального контролю в сукупності. Таким чином, належна організація аудиторської перевірки на підприємстві забезпечить підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві, що позитивно вплине на фінансові результати господарської діяльності.

ВИСНОВКИ

Обліково-аналітичне забезпечення, аудит стану та руху основних засобів на досліджуваному підприємстві полягає у відповідності існуючих теоретико-методичних положень бухгалтерського обліку. На прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн» здійснено наступні висновки.

У процесі роботи було розглянуто теоретичні питання обліку основних засобів, а саме:

- сутність, класифікацію та оцінку основних засобів в контексті стандартів обліку;
- сучасний стан бухгалтерського обліку основних засобів;
- організацію обліку з метою оподаткування основних засобів;
- проблематику та перспективи розвитку обліку.

Під час дослідження документообороту, було запропоновано внести до змін первинних документів, а саме форми ОЗ-1, форми ОЗ-3, що дозволить підвищити їх інформаційність і аналітичність. Оскільки діючі типові форми первинної документації за їх рухом не виправдовують себе, багато граф нині не заповнюються, оскільки відсутнє економічне обґрунтування їхнього змісту. Зокрема, запропоновано ввести зміни у типову форму ОЗ-1, вивівши з неї зайві графи 12 і 13, і доповнивши її новими, такими як очікуваний термін корисної експлуатації та спосіб амортизації, інформація в яких відповідатиме сучасним вимогам обліку основних засобів. Тому дослідження у цьому напрямку сприятимуть вдосконаленню методологічних основ бухгалтерського обліку основних засобів та його зручності.

Також при дослідженні основних засобів була розглянута проблема визначення терміну корисного використання об'єктів основних засобів, яка полягає у наявності суттєвих розбіжностей і невідповідності у термінах використання на аналогічні об'єкти у різних господарствах.

Тому необхідно забезпечити уніфікацію порядку визначення термінів корисного використання основних засобів на державному рівні з урахуванням галузевих особливостей.

Також на основі ТОВ «Альфакоста Юкрейн» було розглянуто стан організації бухгалтерського обліку та обліку для цілей оподаткування. Облік основних засобів на підприємстві здійснюється за допомогою програми «1С: Бухгалтерія 8 для України» з використанням вбудованих функцій та документів. Так, на ТОВ «Альфакоста Юкрейн» бухгалтерський облік основних засобів здійснюється заміником головного бухгалтера з дотриманням вимог національних та міжнародних стандартів.

Однак, ведення первинного обліку основних засобів у програмі «1С: Бухгалтерія 8 для України» та за допомогою допоміжних програм, шляхом заповнення первинних форм обліку є досить трудомістким процесом. На нашу думку, більш доцільним було б здійснювати первинний облік в одній програмі.

У процесі дослідження було встановлено, що ТОВ «Альфакоста Юкрейн» знаходиться у стійкій фінансовій ситуації, завдяки ефективному управлінню основними засобами. Також було здійснено аналіз ефективності використання

основних засобів на ТОВ «Альфакоста Юкрейн». Виходячи з даних, можна зробити висновок, що у підприємства зросли об'єми реалізації послуг. Підтвердженням тому є збільшення об'ємів основних засобів.

У ході дослідження було розглянуто теорію та практику аудиту на прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн».

В наслідок перевірки, порушення були суттєвими на рівні фінансової звітності підприємства. Таким чином, можна зробити висновок про ефективність системи внутрішнього контролю на підприємстві та необхідність її вдосконалення.

На підставі проведеного дослідження теорії та практики обліку та аудиту стану та руху основних засобів з метою їх удосконалення доцільно запропонувати ТОВ «Альфакоста Юкрейн» наступні заходи:

- стосовно обліку основних засобів: здійснювати первинний облік в програмі з формуванням в ній вбудованих форм первинного обліку та використовувати інформацію з цих форм для заповнення додатково розроблених реєстрів синтетичного обліку, які використовуються на підприємстві для зменшення витрат часу на реєстрацію господарських операцій в обліку;

- щодо контролю: проводити періодичну паспортизацію стану збереження основних засобів, регулярно здійснювати інвентаризації, забезпечувати ефективне функціонування внутрішнього та зовнішнього контролю;

- рекомендується здійснювати аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів з використанням методів економіко-математичного моделювання для прийняття управлінських рішень та постійного контролю за використанням основних засобів на підприємстві.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності

Літвінцова Олена Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

«Обліково-аналітичне забезпечення, аудит стану та руху основних засобів

(на прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн»)»

(назва випускної роботи)

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження: У роботі розглядаються питання обліку, аналізу та аудиту наявності та використання основних засобів. Робота виконана на базі підприємства ТОВ «Альфакоста Юкрейн». Кваліфікаційна робота містить такі розділи: теоретичні основи обліку основних засобів; облік стану та руху основних засобів на прикладі ТОВ «Альфакоста Юкрейн»; аналіз і аудит наявності та використання основних засобів. В процесі роботи зроблено висновки та пропозиції щодо удосконалення обліку наявності та використання основних засобів на ТОВ «Альфакоста Юкрейн».
Ключові слова Облік, аналіз, аудит, основні засоби, амортизація.

ABSTRACT

on the research work by
Litvintsova Olena Olegivna

(прізвище, ім'я, по батькові на англійській мові)

"Accounting and analytical support, audit of the state and movement of fixed assets
(for example, LLC "Alfacosta Ukraine") "

(назва випускної роботи на англійській мові)

Odessa national economic university
Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study: The paper deals with the issues of accounting, analysis and audit of the availability and use of fixed assets. The work was performed on the basis of the enterprise LLC "Alfacosta Ukraine". Qualification work contains the following sections: theoretical basis for the accounting of fixed assets; accounting of the state and movement of fixed assets on an example of LLC "Alfacosta Ukraine"; analysis and audit of the availability and use of fixed assets. Analysis and audit of the availability and use of fixed assets. In the course of work, conclusions and suggestions were made on improving the accounting of the availability and use of fixed assets at LLC "Alfacosta Ukraine".

Keywords: Accounting, analysis, audit, fixed assets, amortization.